

SL(5)595 – Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 2) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 4) 2020

Cefndir a Diben

Mae'r Rheoliadau hyn yn amlinellu'r diwygiadau diweddaraf i'r cyfyngiadau coronafeirws yng Nghymru. Mae'r Rheoliadau:

- yn caniatáu i ganolfannau cymunedol, pyllau nofio, stiwdios ffitrwydd, campfeydd, sbaon, canolfannau hamdden a mannau chwarae o dan do agor; ond rhaid cymryd mesurau i leihau'r risg o ddod i gysylltiad â'r coronafeirws yn y fangre.
- yn rhoi pwerau newydd i swyddogion gorfodaeth awdurdodau lleol i sicrhau y cymerir mesurau er mwyn lleihau'r risg o ddod i gysylltiad â'r coronafeirws mewn gweithleoedd a mangreoedd eraill sydd ar agor. Caiff swyddog ddyroddi "hysbysiad gwella mangre" sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r person sy'n gyfrifol am y fangre gymryd mesurau penodedig, ac os na chymerir y mesurau hynny, caiff swyddog ddyroddi "hysbysiad cau mangre" sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r fangre gau. Pan fo'n angenrheidiol, caiff swyddog hefyd ddyroddi hysbysiad cau mangre heb fod wedi dyroddi hysbysiad gwella mangre cyn hynny. Mae darpariaeth wedi ei gwneud ar gyfer apelau yn erbyn hysbysiadau, ar gyfer rhoi cyhoeddusrwydd i hysbysiadau, ac i dorri telerau'r naill math o hysbysiad neu'r llall fod yn drosedd.

Gweithdrefn

Gwneud cadarnhaol.

Gwnaed y Rheoliadau gan Weinidogion Cymru cyn iddynt gael eu gosod gerbron y Senedd. Rhaid i'r Senedd gymeradwyo'r Rheoliadau o fewn 28 diwrnod (ac eithrio unrhyw ddiwrnodau pan fo'r Senedd: (i) wedi'i diddymu, neu (ii) ar doriad am fwy na phedwar diwrnod) i'r dyddiad y'u gwnaed er mwyn iddynt barhau i gael effaith.

Materion technegol: craffu

Nodwyd dau bwynt i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

1. Rheol Sefydlog 21.2(i) – ei bod yn ymddangos bod amheuaeth a yw intra vires

Mae'r Rheoliadau'n creu troseddau newydd sy'n ymwneud â hysbysiadau cau mangre, y gellir eu cosbi â hyd at 6 mis o garchar neu ddirwy. Fodd bynnag, mae Deddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984 yn darparu na ellir cosbi troseddau o'r fath trwy garcharu.

Nodwn fod Llywodraeth Cymru eisoes wedi rhoi sylw i hyn yn Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 2) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 5) 2020, trwy ei gwneud yn glir mai dim ond drwy ddirwy y gellir cosbi troseddau o'r fath.

Roedd y ddarpariaeth yn ymwneud â charcharu mewn grym rhwng 10 Awst 2020 a 17 Awst 2020. Byddem yn ddiolchgar pe gallai Llywodraeth Cymru gadarnhau na chafodd y ddarpariaeth unrhyw effaith ymarferol yn ystod y cyfnod hwnnw.

2. Rheol Sefydlog 21.2(v) – bod angen eglurhad pellach ynglŷn â'i ffurf neu ei ystyr am unrhyw reswm penodol

Mae rheoliad newydd 18(7A) yn nodi y caiff swyddog gorfodi:

- (a) ei wneud yn ofynnol i unrhyw berson roi unrhyw wybodaeth neu ateb unrhyw gwestiwn y mae'r swyddog yn ystyried ei bod neu ei fod yn berthnasol i arfer y pŵer;
- (b) ei gwneud yn ofynnol dangos unrhyw ddogfennau neu gofnodion electronig, edrych ar y dogfennau hynny neu'r cofnodion electronig hynny neu gymryd copïau ohonynt.

Mae rheoliad newydd 18(9B) yn nodi na chaniateir defnyddio unrhyw wybodaeth nac ateb a roddir o dan reoliad 18(7A)(a) fel tystiolaeth yn erbyn yr unigolyn hwnnw (neu briod neu bartner sifil yr unigolyn) mewn achos o dan unrhyw ddeddfiad heblaw'r Rheoliadau hyn.

A all Llywodraeth Cymru gadarnhau:

- (i) y rheswm pam mae rheoliad 18(7A)(a) wedi'i gyfyngu'n benodol i wybodaeth ac atebion y mae'r swyddog gorfodi yn eu hystyried yn berthnasol i arfer y pŵer gorfodi, tra nad yw rheoliad 18(7A)(b) wedi'i gyfyngu yn yr un modd,
- (ii) a ellir defnyddio gwybodaeth neu atebion a ddarperir gan berson o dan reoliad 18(7A)(a) yn erbyn person mewn unrhyw achos nad yw'n cael ei ddwyn o dan ddeddfiad,
- (iii) a ellir defnyddio dogfennau neu gofnodion electronig y cyfeirir atynt yn rheoliad 18(7A)(b) yn erbyn person mewn unrhyw achos (hynny yw, pam mae rheoliad 18(9B) yn cyfeirio at reoliad 18(7A)(a) yn unig.

Rhinweddau: craffu

Nodwyd y ddau bwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

1. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd

Mae'r amgylchiadau o ran pandemig y coronafeirws yn newid yn gyson. Un o ganlyniadau hyn yw bod y ddeddfwriaeth sy'n amlinellu'r cyfyngiadau sy'n berthnasol i unigolion a busnesau yng Nghymru bellach wedi'i gwneud/diwygio 17 o weithiau i adlewyrchu'r amgylchiadau newidiol hynny. Mae hyn yn amlwg yn ei gwneud yn anodd i unigolion a busnesau ddilyn y newidiadau a'r hyn y mae'n ofynnol iddynt eu gwneud. Yn ei dro, mae hyn yn codi cwestiynau ynghylch sut mae'r cyfyngiadau wedi'u gorfodi.

O ran gorfodi'r cyfyngiadau coronafeirws yng Nghymru, a allai Llywodraeth Cymru:

- (i) nodi'n fras sut y mae'n gweithio gyda'r amryw asiantaethau gorfodi yng Nghymru,
- (ii) cadarnhau a yw cyflymder y broses o newid y cyfyngiadau yn cael unrhyw effaith ar y dull o orfodi (er enghraifft, a yw'n addas ar gyfer cyfundrefn sy'n canolbwyntio ar yr achosion mwyaf difrifol o dorri'r rheolau yn unig, a faint o faich ychwanegol a roddir ar yr amryw asiantaethau gorfodi).

2. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd

Mae'r Rheoliadau hyn yn cyflwyno mesurau gorfodi i sicrhau bod gweithleoedd a mangreoedd eraill yn cydymffurfio â'r gofyniad i leihau'r risg o ddod i gysylltiad â'r coronafeirws. Rhoddir y pwerau gorfodi i swyddogion awdurdodau lleol.

Nid yw'r Memorandwm Esboniadol yn cyfeirio at unrhyw drafodaethau rhwng Llywodraeth Cymru ac awdurdodau lleol Cymru mewn perthynas â'r pwerau gorfodi newydd hyn.

A all Llywodraeth Cymru gadarnhau pa drafodaethau y mae wedi'u cael ynghylch y pwerau gorfodi newydd, yn benodol ynghylch yr adnoddau sydd eu hangen i arfer y pwerau gorfodi. Er enghraifft, os yw busnes yn cael hysbysiad cau mangre ac yn mynd i'r afael â'r problemau ar unwaith, pa mor hir y gallai fod cyn i swyddog gorfodi ddychwelyd i'r adeilad i ddiddymu'r hysbysiad cau mangre a chaniatáu i'r busnes ailagor?

Y goblygiadau yn sgil ymadael â'r Undeb Ewropeaidd

Dim.

Ymateb y Llywodraeth

Mae angen ymateb gan Lywodraeth Cymru i'r pwyntiau a godwyd yn yr adroddiad hwn.

Trafodaeth y Pwyllgor

Trafododd y Pwyllgor yr offeryn yn ei gyfarfod ar 24 Awst 2020 ac mae'n cyflwyno adroddiad i'r Senedd yn unol â'r pwyntiau adrodd uchod. Yn ogystal, cytunodd y Pwyllgor i ysgrifennu at Lywodraeth Cymru mewn perthynas â'r pwynt craffu technegol cyntaf i gyflwyno adroddiad arno.

